

Çocukların spora olan yönelimleri ile sporda liderlik gücü algıları¹

Ahmet İslam¹

¹ Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye.

ÖZET

Araştırmada 2022-23 eğitim öğretim yılında Ankara ili Gölbaşı İlçesindeki bazı ilk ve orta öğretim okullarında eğitim-öğretim gören öğrencilerin spor etkinliklerine yönelimleri ve sporda liderliği algılama gücü algıları arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması araştırmanın amacını teşkil etmektedir. Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu çalışmada tesadüfi şekilde belirlenen 229 ilköğretim ile orta öğretim öğrencileri dikkate alınmıştır. Araştırmada veriler, araştırmacın hazırladığı "Kişisel bilgi formu", "Spora yönelim ölçeği", "Sporda liderliği algılama gücü ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda sporda liderlik gücü algılarında çocukların cinsiyet, yaş, spor yapma süresi ve milli sporcu olma durum değişkenlerinde manidar farklılıklar belirlenmiştir. Ayrıca çocukların spora olan yönelimlerinde yaş ve spor yapma sürelerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Buna ilaveten yapılan korelasyon analizinde olumlu yönde ilişkiler belirlenmiştir. Sonuç olarak çalışmada belirlenen ilk hipotez dışında diğer hipotezler doğrulanmıştır. Alan yazında liderlik ile ilgili çalışmaların olmasına karşın özelde sporda liderlik gücü algı çalışmalarını yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Erken dönemlerde sporda liderlik gücü algısı çalışmalarının artırılması gerekmektedir. Çocukların gelişimlerine önemli etkileri olan sosyalleşme, bilgi arayışı ve öğrenme ile birlikte onların özdeşim kurmaları uzmanlık ve ödüllendirme gibi kavramların farkında olmaları sağlanması gerekir. Bu kavramlar onların eğitim hayatlarını başarılı geçirmeleriyle birlikte içinde buldukları gelişim dönemlerine de zevkli ve eğlenceli hale getirerek başarılarını artırıcı etken olması düşünülebilir.

ANAHTAR KELİMELELER

Liderlik, öğrenci, spora yönelim

Children's orientation toward sports and their perception of leadership power in sports

ABSTRACT

This study investigated the relationship between children's orientation toward sport and their perceptions of leadership power in sports. The sample comprised 229 primary and middle school students from Gölbaşı/Ankara in the 2022-2023 academic year. Participants were recruited using random sampling. Data were collected using a personal information form, the Sport Orientation Questionnaire (SOQ), and the Scale of Leadership Power in Sport (SLPS). The results showed that gender, age, sports experience, and national athlete status variable significant differences participants' SLPS scores. Age and sports experience also affected their SOQ scores. In addition, the correlation analysis revealed significant relationships. In conclusion, the findings confirmed all hypotheses but the first one. While there is a growing body of research into leadership, only a few researchers have focused on perceptions of leadership power in sports. Researchers should investigate athletes' perceptions of leadership power in sports early. Socialization, knowledge-seeking, and learning are important contributors to children's development. Therefore, we must ensure that children can identify with these concepts and know such principles as expertise and reward. These concepts contribute to increasing success, making educational lives successful, and ensuring that developmental periods are enjoyable and fun.

KEYWORDS

Atf: İslam, A. (2024). Çocukların spora olan yönelimleri ile sporda liderlik gücü algıları. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(3), 1173-1187. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1424644>

Giriş

Spor, sağlık ve boş zamanları değerlendirmek veya performans gibi amaçlarla yapılsa bile içinde yarışma şartları yer aldığı görülmektedir. Spor yapan kişi veya kurumlar zamanla, rakipleriyle ya da kendileriyle yarışmaktadırlar (İnal, 2003, s. 7). Spor psikolojisi içerisinde yer alan kavramlardan biri de spora yönelim kavramdır. Bireylerin çeşitli hedeflere yönelmeleri yadsınamaz olarak görülmekte ve buna varıncaya kadar da çeşitli davranış yönelmeleri sergilemektedirler (Toros, 2001, s. 8). Spora yönelimde etkili olan kavramlara bakıldığında sosyalleşme, duygu arama ve bilgi arayışı olarak açıklanmaktadır. Kişilerin doğum ile ölümlerine kadar bireysel ve toplumsal düzeyde bir varlık olarak geliştirdikleri süreç sosyalleşme olarak belirtilebilir (Karaboğa, 2018, s. 916). Pons, vd. (2001), spor sayesinde sosyal etkileşimin artırarak hem de topluluğun birbiri ile olan sosyal etkileşiminin artacağını, bununla birlikte yeni gelen bir kişinin çevresindekilerle kaynaşmasını hızlı bir şekilde sağlayacağını açıklamışlardır. Duygu arama, insanın içinden gelen isteklerine ve bu isteklere müdahale edemediği biyolojik süreci ortaya çıkarır ve bunu değiştirmek pek mümkün olmamaktadır (Çevik, vd. 2019). Zuckerman (1994) “duygu arayışını; yeni, karmaşık, farklı, yoğun olarak duygu ve deneyimler yaşamak amacıyla sosyal, hukuki, fiziksel ve mali risk alma uğruna etkinliklerde yer alma olarak” belirtmiştir. Bilgi arayışı, kişinin neden sonuç arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalıştığı arayış durumu şeklinde düşünülebilir (Hirschman, 1984). Aktivite olarak bireyin elde ettiği bilginin çevresindeki diğer katılımcılarla sosyalleşerek deneyimlerini paylaşmasına ortam hazırlaması olarak açıklanabilir.

Liderlik kavramına bakıldığında ise lider, grubun hedefini, grup içindeki etkileşim ortaya çıkaran, örgütleyici, yaratıcı ve düzenleyicidir (Güney, 2015, s. 26). Liderlik ise, örgütün amaçlarına varabilmesi için gönüllü olarak izleyenlerinin katılımını destek olan ve amaçların yerine getirmek için bilgi ve tecrübe aktarımını sağlandığı süreç olarak düşünülebilir (Werner, 1993, s. 14). Alan yazına bakıldığında liderliğin pek çok kavramın olmasına rağmen liderlik, insanlara etki edebilme ve onları belirli hedeflere yönlendirme gücü olarak tanımlandığı görülmektedir (Genç ve Halis, 2006, s. 48). Lider olanlar astları için ortaya koydukları amaçları belirlemede en temel özellik güç olarak belirtilebilir. Güç, diğer bireylerin tutum ve davranışlarının lider tarafından değiştirilmesi olarak söylenebilir (French ve Raven, 1959). Bir organizasyonda liderin çevresindeki etkileyebileceği, yasal, ödüllendirme, zorlayıcı, uzmanlık ve karizmatik olmak üzere beş çeşit güç olarak sınıflandığı açıklanmıştır (Ünal, 2012, s. 96).

Yasal güçte, yöneticisinin bireye bulunduğu pozisyon nedeniyle kendisinden belirli bir şeyler talep etme gücü olarak tanımlanabilir. Bu türdeki bir güç, liderin yasal düzeyde yetkisinden aldığı söylenebilir (Güney, 2015, s. 65). Ödüllendirme gücünde ise, liderin isteklerini yerine getirmek amacıyla ödüle başvurmasıdır. Liderin denetimindeki ödül ne kadar yüksekse, astlar içinde bu ödüller ne kadar önemli hale geldiyse liderin ödüllendirme gücü o kadar fazla olduğu düşünülebilir (Ünal, 2012, s. 97). Uzmanlık gücünde, liderin yaptığı görevle ilgili ortaya koyduğu bilgi ve tecrübesinin ortaya koyması olarak adlandırılabilir (Güney, 2015, s. 66). Karizmatik güce bakıldığında ise, liderin izleyenler üzerindeki çekiciliği ve saygısını artırması olarak belirtilebilir (Ünal, 2012, s. 100). Zorlayıcı güçte ise zorlama yer almaktadır ve liderin emrinin dışına çıkanlar cezaların kullanılması ve kontrolündeki yeteneği olarak açıklanabilir (Ünal, 2012, s. 98).

Literatür İncelenmesi

Alan yazına bakıldığında liderlik birçok çalışmanın varlığına rağmen özellikle “sporda liderliği algılama gücü” çalışmalarında, Konter, (2009a, 2009b, 2015); Konter, vd. (2015); İslam, vd. (2020); Arslanoğlu, (2016); Eagly ve Johnson (1990); Martin, vd. (1999); Skinner, vd. (2008); Akyürek, (2020); Yazıcı, vd. (2020); Güler, vd. (2020); Gülşen, vd. (2022) gibi çalışmalar ile istenilen seviyede olmadığını görülmektedir. Spora yönelim ile ilgili çalışmalara bakıldığında Netz ve Raviv (2004); Grima, vd. (2017); Gökdağ, (2018); Çevik, vd. (2019); Diker, (2021); Fry, vd.

(2019); Yılmaz, vd. (2019); Belli, vd. (2019); Temel, (2019); Topal ve Alıncak, (2022); Çiriş ve Başkonuş, (2021); Turan, (2021); Özgün, vd. (2021); Karcı, (2021); Hu, vd, (2021); Mutz ve Gerke (2021); Erim ve Küçük, (2023) olarak yeterli düzeyde olmadığı ortaya çıkmaktadır. Literatür değerlendirildiğinde spor etkinliklerine yönelim ile sporda liderlik gücü algıları konuların bir arada incelendiği bir çalışmanın olmadığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla bu durum çalışmanın özgünlüğü olarak önemlidir. Bundan dolayı ilköğretim öğrencilerinin spor etkinliklerine yönelimleri ve sporda liderlik gücü algıları ile olan ilişkiyi ortaya çıkarmak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Yukarıdaki araştırmalara bakıldığında, spor etkinliklerine yönelim, sporda liderlik gücü algıları yapılarının psikolojik kavramlar olarak önemli düzeyde karşımıza çıktığı düşünülebilir. Bundan dolayı araştırmada aşağıdaki hipotezler ile test edilmiştir;

Araştırmanın Hipotezleri

H₁: Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları cinsiyetlerine göre farklılaşmaktadır.

H₂: Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları yaşlarına göre manidar yönde farklılık görülmektedir.

H₃: Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları spor yapma sürelerine göre farklılaşmaktadır.

H₄: Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanlarının onların milli sporcu olma durumlarına göre manidar yönde farklılık ortaya çıkmıştır.

H₅: Öğrencilerin spora yönelim puanlarında yaşlarına göre farklılaşmaktadır.

H₆: Öğrencilerin spora yönelim puanları onların spor yapma sürelerine göre farklılık ortaya çıkmıştır.

H₇: Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları ile spora yönelimleri arasında olumlu yönde bir ilişki belirlenmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Tasarımı

İlişkisel tarama modeli kullanılan araştırmada şimdiki zaman diliminde veya geçmişte var olmuş olan olarak betimlenen bu araştırmanın kesitsel ve tanımlayıcı tipte olduğu belirtilebilir (Büyüköztürk, 2009). Spora yönelim (SEYÖ) (oluşturulan modelde bağımsız değişken, sporda liderliği algılama gücü (SLGA) de bağımlı değişken olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Araştırma amacı, 2022-23 eğitim öğretim yılında Ankara ili Gölbaşı ilçesindeki bazı ilk ve orta öğretim okullarında eğitim-öğretim gören öğrencilerin spor etkinliklerine yönelimleri ve sporda liderliği algılama gücü algıları arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırma evreni, 2022-2023 eğitim-öğretim yılındaki Türkiye’de Ankara ili Gölbaşı ilçesindeki özel kurum ve kamuya bağlı tüm ilköğretim kurumlarından meydana gelmektedir. Alan yanzında örnekleme ortaya çıkarmak amacıyla farklı yöntemler bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise “Eleman Örnekleme” türlerinden “Oransız Eleman Örnekleme” yöntemi ile tesadüfi olarak belirlenen Ankara ili Gölbaşı İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim kurumları şeklinde seçilmiştir. Literatürde örneklem hazırlanırken “örneklem büyüklüğü ile ilgili ölçek çalışmalarında ölçek maddesinin en az beş katı olacak şekilde belirlenmelidir” (Tavşancıl, 2014) önerisi dikkate alınarak çeşitli ilköğretim okullarında öğrenim gören 229 ilköğretim ve orta öğretim öğrencisi dikkate alınarak uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

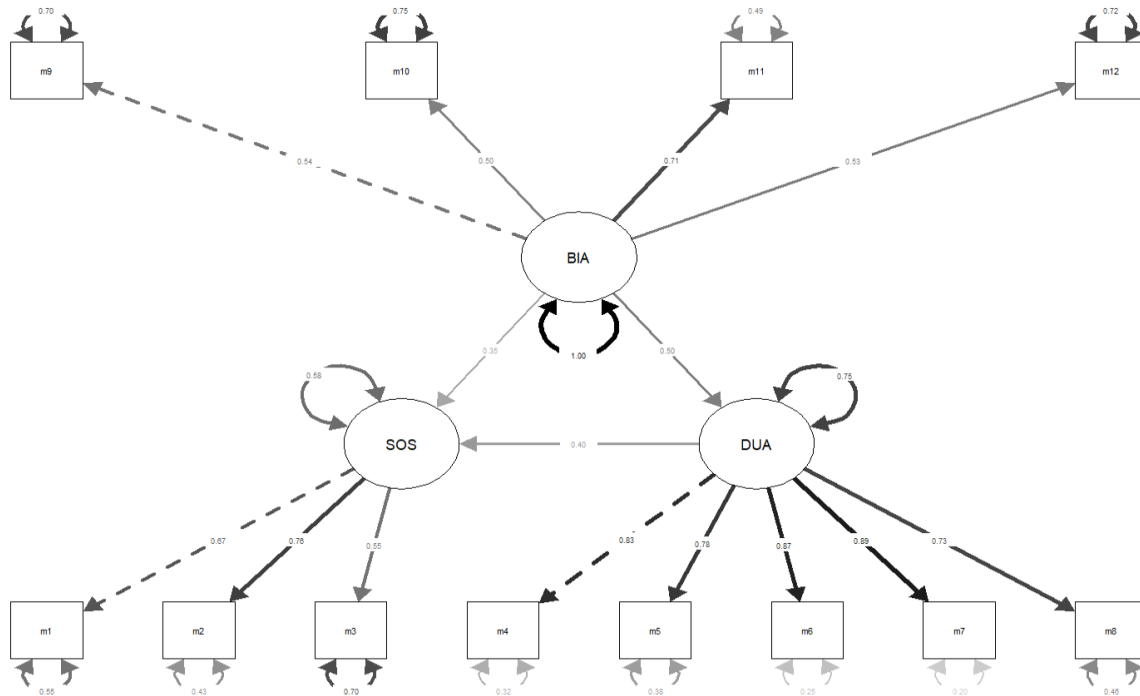
Bu çalışmada kullanılan veriler, "Ordu Üniversitesi sosyal ve beşeri bilimler etik kurulu'ndan" (06.10.2022: 2022/183) sayılı izin sonrasında anket uygulaması ile elde edilmiştir. Alınan etik kurul raporu ile birlikte Ankara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda araştırma yapmak için gerekli izinler sağlanmıştır. Bundan dolayı çalışmada gönüllü olarak katılacak ilköğretim öğrencileri için gönüllü katılım formu alınarak, araştırmanın tasarımı, yöntemi, içeriği ve araştırmanın bilimsel yönü ile ilgili gerekli bilgiler onlara aktarılmıştır. Öğrenciler ile anketler doldurulurken iletişim halinde bulunarak sordukları sorular cevaplandırılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacının geliştirdiği bu formda; cinsiyet, spor yapma yılı, yaş, yaptığı spor türü ile milli sporcu gibi bağımsız değişkenler yer almaktadır.

Spora Yönelim Ölçeği (SYÖ)

Spora yönelim ölçeği; Pons, vd. (2006) geliştirdiği, Çevik, vd. (2019)' nin Türkçe'ye uyarladığı ve "12 madde ve 3 alt" boyuttan oluşan beşli likert olarak açıklanmıştır. Ölçekte, "sosyalleşme" - alt boyutu "1. ,2. ve 3."; "duygu arama" -("4. ,5. ,6. ,7., 8.") ve "bilgi arama" ("9.,10.,11. ve 12.") maddelerinden meydana gelmektedir.

Görsel 1 SYÖ DFA modeli

Tablo 1 SYÖ Ölçeğin uyum iyiliği değerleri

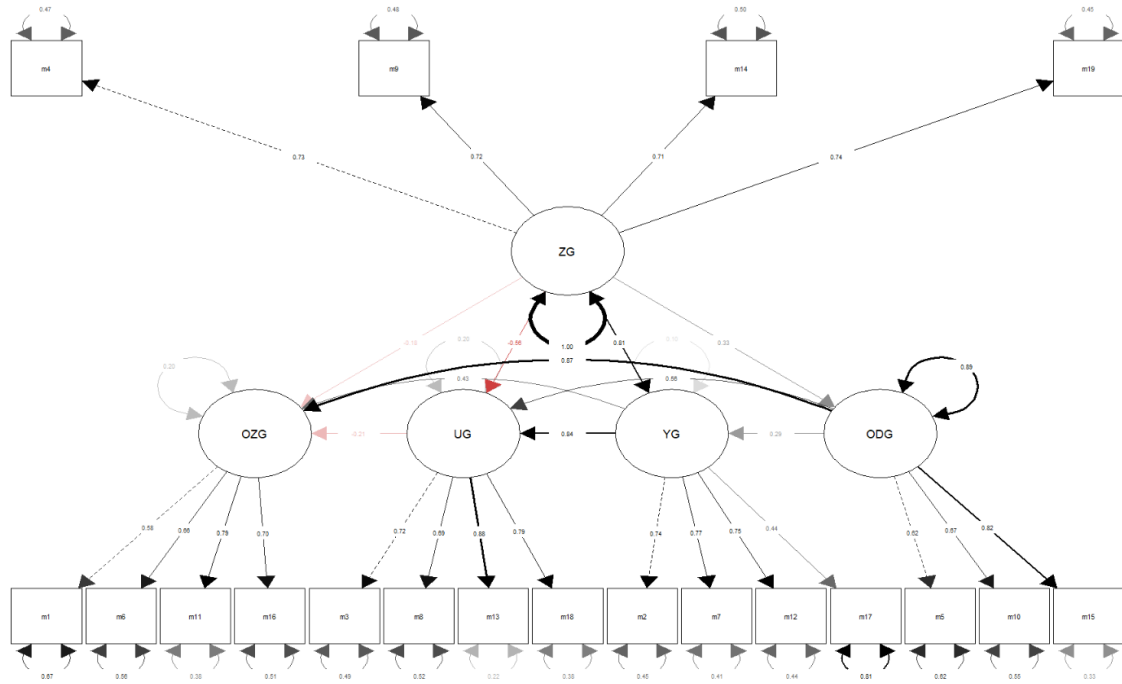
Uyum indeksi	Eşik Değerler	Analiz Sonuçları
Serbestlik Derecesi	-	51
Ki-Kare/sd	$0 \leq \text{Ki-kare/sd} \leq 2$	0,848
RMSEA	$\text{RMSA} \leq 0,08$	0,001
NFI	$0,90 \leq \text{NFI} \leq 1,00$	0,952
CFI	$0,90 \leq \text{CFI} \leq 1,00$	0,999
SRMR	$\text{SRMR} < 0,08$	0,059
GFI	$0,85 \leq \text{GFI} \leq 1,00$	0,978
AGFI	$0,85 \leq \text{AGFI} \leq 1,00$	0,966

DFA ile elde edilen modelin yapısal eşitlik modeline uyum değerleri χ^2/df değeri 0,848, RMSEA değeri 0,001; NFI değeri 0,952; CFI değeri 0,999; SRMR değeri 0,059; GFI değeri 0,978 ve AGFI

değeri 0,966 şeklinde saptanmıştır. Elde edilen veriler, eşik değerler içerisinde olduğundan, modelin iyi uyum indeksine sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Sporda Liderliği Algılama Gücü (SLAG-19)

Konter, vd. (2015) geliştirmiş olduğu, "Sporda Liderliği Algılama Gücü" ölçeği beş faktör, her biri "1-5" Likert tipteki 19 maddeden meydana gelen ve 19 yaş altı sporcu ve öğrenciler için uygulanmaktadır. "Özdeşleşim Gücü: 1, 6, 11, 16"; "Uzmanlık Gücü: 3, 8, 13, 18"; "Yasal Güç: 2, 7, 12, 17"; "Ödülün Gücü: 5, 10, 15"; "Zorlayıcılık Gücü: 4, 9, 14, 19" maddeleri bulunmaktadır. Ölçeğin maddeleri arasında ters puanlama yer almamaktadır. Ölçeğin Cronbach güvenilirliği ise: "Uzmanlık Gücü için 0,612"; "Zorlayıcı Güç için 0,79"; "Yasal Güç için 0,73"; "Ödüllendirme Gücü, 0,62"; "Benzeşim Gücü için 0,64" ve "Toplam 0,76" olarak açıklanmıştır.

Görsel 2 SLAG-19 DFA modeli

Tablo 2 SLAG-19 Ölçeğin uyum iyiliği değerleri

Uyum indeksi	Eşik Değerler	Analiz Sonuçları
Serbestlik Derecesi	-	142
Ki-Kare/sd	$0 \leq \text{Ki-kare/sd} \leq 2$	0,733
RMSEA	$\text{RMSA} \leq 0,08$	0,001
NFI	$0,90 \leq \text{NFI} \leq 1,00$	0,975
CFI	$0,90 \leq \text{CFI} \leq 1,00$	0,998
SRMR	$\text{SRMR} < 0,08$	0,057
GFI	$0,85 \leq \text{GFI} \leq 1,00$	0,985
AGFI	$0,85 \leq \text{AGFI} \leq 1,00$	0,980

DFA ile elde edilen modelin yapısal eşitlik modeline uyum değerleri χ^2/df değeri 0,733, RMSEA değeri 0,001; NFI değeri 0,975; CFI değeri 0,998; SRMR değeri 0,057; GFI değeri 0,985 ve AGFI değeri 0,980 şeklinde saptanmıştır. Elde edilen veriler, eşik değerler içerisinde olduğundan, modelin iyi uyum indeksine sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo 2).

Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Analizler

Kategorik verilerin tanımlayıcı istatistik değerleri "frekans (n) ve yüzde (%)" şeklinde açıklanmıştır. Normallik dağılımları "Shapiro-Wilks Testi" ile değerlendirilmiştir. Normal dağılım olan bağımsız iki grup karşılaştırmasında "Bağımsız Örneklem T Testi", ikiden fazla değişken karşılaştırmasında "Tek Yönlü ANOVA Testi", normal dağılım olmayan iki bağımsız grup karşılaştırmasında "Mann-

Whitney U Testi", ikiden fazla değişken karşılaştırmasında ise de "*Kruskal-Wallis H Testi*" ile yerine getirilmiştir. Alt gruplar karşılaştırılırken farklı veriler harfli gösterim ile verilmiştir. Ölçekteki alt faktör aralığı ilişkisi "*Spearman's Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı*" ile bulunmuştur. Katsayı değerlendirmesinde "<0,2 ise çok zayıf", "0,2-0,4 arasında ise zayıf", "0,4-0,6 arasında ise orta", "0,6-0,8 arasında ise yüksek", "0,8> ise çok yüksek derecede korelasyon" kriterleri kullanıldığı görülmektedir (Choi, vd. 2010). Çalışmada istatistik anlamlılık düzeyleri "p<0,05, p<0,01, p<0,001" şeklinde belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmada hipotezler çift yönlü şeklinde belirlenmiştir. Veriler istatistiksel işlemleri "SPSS v26 (IBM Inc., Chicago, IL, USA)" programı ile yerine getirilmiştir.

Bulgular

Tablo 3 Çocukların demografik ve spor bulgularına göre tanımlayıcı istatistik değerleri

	n	%
Cinsiyet		
Kız	63	27,5
Erkek	166	72,5
Yaş		
12 yaş ve altı	68	29,7
13 yaş	41	17,9
14 yaş	39	17,0
15 yaş ve üzeri	81	35,4
Spor Türü		
Takım Sporları	198	86,5
Bireysel Sporlar	31	13,5
Spor Yapma Süresi		
0-2 yıl arası	73	31,9
3-5 yıl	77	33,6
6-8 yıl	47	20,5
9 yıl ve üstü	32	14,0
Milli Sporcu Olma Durumu		
Evet	17	7,4
Hayır	212	92,6

Araştırmaya katılan çocukların demografik ve spor bulguları incelendiğinde, %72,5'inin erkek olduğu, %35,4'ünün 15 yaş ve üzeri olduğu, %86,5'inin takım sporlarında olduğu, %33,6'sının 3-5 yıl arası süredir spor yaptığı ve %7,4'ünün milli sporcu olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Tablo 4 Çocukların SLGA ve SEYÖ alt boyut ve toplam puanlarının özet istatistikleri

	Medyan (min-max)	$\bar{X} \pm SS$
SLGA		
Özdeşleşim Gücü	14 (4-20)	13,54 \pm 3,36
Yasal Güç	12 (4-20)	12,14 \pm 3,35
Uzmanlık Gücü	16 (4-20)	14,59 \pm 3,47
Zorlayıcılık Gücü	10 (4-20)	9,99 \pm 3,63
Ödülün Gücü	12 (3-15)	11,82 \pm 2,37
SLGA Toplam	63 (19-95)	62,07 \pm 12,56
SEYÖ		
Sosyalleşme	12 (5-15)	11,71 \pm 2,03
Duygu Arama	24 (5-25)	22,63 \pm 3,09
Bilişsel Arayış	14 (5-20)	13,52 \pm 2,87
SEYÖ Toplam	48 (22-60)	47,86 \pm 6,25

Araştırmaya katılan çocukların SLGA alt faktör ve toplam puanlarının özet istatistiklerine bakıldığında, "Özdeşleşim Gücü" alt faktör puan ortalamasının 13,54 \pm 3,36, "Yasal Güç" alt faktör puan ortalamasının 12,14 \pm 3,35, "Uzmanlık Gücü" alt faktör puan ortalamasının 14,59 \pm 3,47,

“Zorlayıcılık Gücü” alt faktör puanı ortalamasının 9,99±3,63, “Ödülün Gücü” alt faktör puanı ortalamasının 11,82±2,37 ve “SLGA Toplam” puanı ortalamasının 62,07±12,56 olduğu bulunmuştur (Tablo 4).

Araştırmaya katılan çocukların SEYÖ alt boyut ve toplam puanlarının özet istatistikleri değerlendirildiğinde, “Sosyalleşme” alt faktör puan ortalamasının 11,71±2,03, “Duygu Arama” alt faktör puan ortalamasının 22,63±3,09, “Bilişsel Arayış” alt faktör puan ortalamasının 13,52±2,87 ve “SEYÖ Toplam” puanı ortalamasının 47,86±6,25 olduğu belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 5 SLGA alt faktör ve toplam puanlarının çocukların demografik ve spor bulgularına göre karşılaştırılması

	Özdeşleşim Gücü	Yasal Güç	Uzmanlık Gücü	Zorlayıcılık Gücü	Ödülün Gücü	SLGA Toplam
	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)	Medyan (min-max)
Cinsiyet						
Kadın	14 (4-20)	12,52±3,31	16 (5-20)	9 (4-17)	13 (4-15)	63 (22-89)
Erkek	13 (4-20)	11,99±3,36	16 (4-20)	10 (4-20)	12 (3-15)	63 (19-95)
t-U	4670	1,083	4816,5	4649	4462,5	4955,5
p	0,209	0,280	0,352	0,193	0,081	0,541
Yaş Grup						
12 yaş ve altı	12,5 ^a (4-20)	11 (4-20)	14,5 ^a (4-20)	10 (4-20)	11 ^a (3-15)	60 ^a (19-95)
13 yaş	13 ^{ab} (5-20)	13 (6-20)	16 ^b (10-20)	10 (5-17)	12 ^b (8-15)	63 ^{ab} (44-85)
14 yaş	13 ^{ab} (6-19)	11 (5-20)	15 ^{ab} (5-20)	10 (4-17)	11,5 ^{ab} (5-15)	61 ^{ab} (33-89)
15 yaş ve üzeri	15 ^b (8-20)	12 (4-20)	16 ^b (8-20)	10 (4-20)	12 ^b (5-15)	65 ^b (37-95)
H	20,287	4,800	15,636	1,974	11,670	9,194
p	<0,001***	0,187	0,001**	0,578	0,009**	0,027*
Spor Yapma Süresi						
0-2 yıl arası	13,08±3,32	12,04±3,18	15 (5-20)	10,22±3,61	10 ^a (3-15)	61 (22-95)
3-5 yıl arası	13,19±3,31	12,09±3,30	16 (4-20)	9,82±3,38	12 ^{ab} (7-15)	63 (25-89)
6-8 yıl arası	14,45±3,33	12,30±3,64	16 (4-20)	10,00±3,92	12,5 ^b (3-15)	65 (19-95)
9 yıl ve üzeri	14,09±3,44	12,22±3,54	16 (5-20)	9,84±3,91	12 ^{ab} (6-15)	64 (35-87)
F-H	2,186	0,067	4,780	0,170	9,619	2,978
p	0,090	0,978	0,189	0,916	0,022*	0,395
Milli Sporcu Olma Durumu						
Evet	14 (6-20)	13 (4-20)	16 (5-20)	11 (4-20)	12 (3-15)	66 (22-95)
Hayır	14 (4-20)	12 (4-20)	16 (4-20)	10 (4-20)	12 (3-15)	63 (19-95)
U	1700	1397	1717,5	1266,5	1733	1508
p	0,696	0,121	0,745	0,041*	0,789	0,263

t: Bağımsız Örneklem T Testi; U: Mann-Whitney U Testi; F: Tek Yönlü ANOVA Testi; H: Kruskal-Wallis H Testi

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001, "Ortak harfe sahip olmayan medyanlar arasında fark anlamlıdır (p<0,05)"

Araştırmaya katılan çocukların cinsiyete göre SLGA alt boyut ve toplam puanlarında istatistiksel yönde manidar olarak bir farklılık olmadığı (p>0,05) bulunmuştur (Tablo 5).

Araştırmaya katılan çocukların yaş gruplarına göre “Özdeşleşim Gücü” (H=20,287; p<0,001), “Uzmanlık Gücü” (H=15,636; p<0,01), “Ödülün Gücü” (H=11,670; p<0,01) ve “SLGA Toplam” puanında (H=9,194; p<0,05) istatistiksel yönde anlamlı fark gözlemlenmiştir. Sonuçlara göre, “Özdeşleşim Gücü” puanında 15 yaş ve üzeri çocukların [15 (8-20)] ortancasının, 12 yaş ve altı çocuklara [12,5 (4-20)] göre, “Uzmanlık Gücü” puanında 15 yaş ve üzeri çocukların [16 (8-20)] ve 13 yaşında olan çocukların [16 (10-20)] ortancası, 12 yaş ve altı çocuklara [14,5 (4-20)] göre, “Ödülün Gücü” puanında 15 yaş ve üzeri çocukların [12 (5-15)] ve 13 yaşında olan çocukların [12 (8-15)] ortancasının, 12 yaş ve altı çocuklara [11 (3-15)] göre ve “SLGA Toplam” puanında 15 yaş

ve üzeri çocukların [65 (37-95)] ortancasının, 12 yaş ve altı çocuklara [60 (19-95)] göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 5).

Araştırmaya katılan çocukların spor yapma sürelerine göre "Ödülün Gücü" alt faktöründe ($H=9,619$; $p<0,05$) istatistiksel yönde anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Sonuçlara göre, "Ödülün Gücü" puanında 6-8 yıl arası spor yapan çocukların [12,5 (3-15)] ortancası, 0-2 yıl arası spor yapan çocuklara [10 (3-15)] göre daha yüksek olarak gözlemlenmiştir (Tablo 5).

Araştırmaya katılan çocukların milli sporcu olma durumlarına göre "Zorlayıcılık Gücü" alt faktöründe ($U=1266,5$; $p<0,05$) istatistiksel olarak manidar düzeyde fark olduğu gözlemlenmiştir. Sonuçlara göre, "Zorlayıcılık Gücü" puanında milli sporcu olan çocukların [11 (4-20)] ortancası, milli sporcu olmayan çocuklara [10 (4-20)] oranla yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5).

Tablo 6 SEYÖ alt faktör ve toplam puanlarının çocukların demografik ve spor bulgularına göre karşılaştırılması

	Sosyalleşme	Duygu Arama	Bilişsel Arayış	SEYÖ Toplam
	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
	Medyan	Medyan	Medyan	Medyan
	(min-max)	(min-max)	(min-max)	(min-max)
Yaş Grup				
12 yaş ve altı	12 (5-15)	24 (5-25)	14 ^b (9-20)	48 (23-60)
13 yaş	12 (7-15)	23 (8-25)	12,5 ^a (7-20)	46 (22-60)
14 yaş	12 (5-15)	23 (17-25)	13 ^{ab} (8-20)	47 (39-60)
15 yaş ve üzeri	12 (6-15)	24 (10-25)	14 ^b (5-20)	48 (24-59)
<i>H</i>	4,065	1,516	8,474	6,190
<i>p</i>	0,255	0,679	0,037*	0,103
Spor Yapma Süresi				
0-2 yıl arası	12 (7-15)	23 ^a (5-25)	13 ^a (6-20)	46 ^a (22-60)
3-5 yıl arası	12 (5-15)	25 ^b (13-25)	14 ^{ab} (5-20)	49 ^{ab} (25-60)
6-8 yıl arası	12 (8-15)	25 ^b (14-25)	15 ^b (9-20)	50 ^b (34-59)
9 yıl ve üzeri	12 (5-15)	22,5 ^a (10-25)	15 ^b (8-20)	49 ^{ab} (24-60)
<i>H</i>	3,331	15,818	14,225	11,765
<i>p</i>	0,343	0,001**	0,003**	0,008**

"U: Mann-Whitney U Testi"; "H: Kruskal-Wallis H Testi", "* $p<0,05$; ** $p<0,01$ "

"Ortak harfe sahip olmayan medyanlar arasında fark anlamlıdır ($p<0,05$)"

Çalışmaya katılan çocukların yaş gruplarına göre SEYÖ'nin "Bilişsel Arayış" alt faktöründe ($H=8,474$; $p<0,05$) istatistiksel düzeyde manidar fark gözlemlenmiştir. Sonuç neticesinde, "Bilişsel Arayış" puanında 15 yaş ve üzeri çocukların [14 (5-20)] ve 12 yaş altı çocukların [14 (9-20)] ortancasının, 13 yaşında olan çocuklara [12,5 (7-20)] göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 6).

Araştırmaya katılan çocukların spor yapma sürelerine göre SEYÖ'nin "Duygu Arama" alt faktöründe ($H=15,818$; $p<0,01$), "Bilişsel Arayış" alt boyutunda ($H=14,225$; $p<0,01$) ve "SEYÖ Toplam" puanında ($H=11,765$; $p<0,01$) istatistiksel düzeyde manidar fark belirlenmiştir. Sonuçlara göre, "Duygu Arama" puanında 3-5 yıl arası spor yapan yaş gruplarına göre [25 (13-25)] ve 6-8 yıl arası spor yapanların [25 (14-25)] ortancası, 0-2 yıl arası spor yapan gruplara göre [23 (5-25)] ve 9 yıl ve üzeri yaş guruplarına [22,5 (10-25)] göre, "Bilişsel Arayış" puanında 9 yıl ve üzeri spor yapanların [15 (8-20)] ve 6-8 yıl arası spor yapanlara göre [15 (9-20)] ortancası, 0-2 yıl arası spor yapanların [13 (6-20)] göre, "SEYÖ Toplam" puanında 6-8 yıl arası spor yapanlara göre [50 (34-59)] ortancası, 0-2 yıl arası spor yapanların [46 (22-60)] göre yüksek gözlemlenmiştir (Tablo 6).

Tablo 7 SLGA ile SEYÖ alt boyut ve toplam puanları arasındaki korelasyon katsayıları

	Sosyalleşme		Duygu Arama		Bilişsel Arayış		SEYÖ Toplam	
	s	p	s	p	s	p	s	p
Özdeşleşim Gücü	0,211	0,001**	0,211	0,001**	0,245	<0,001***	0,309	<0,001***
Yasal Güç	0,103	0,119	0,051	0,446	0,222	0,001**	0,181	0,006**
Uzmanlık Gücü	0,217	0,001**	0,264	<0,001***	0,184	0,005**	0,306	<0,001***

Zorlayıcılık Gücü	0,031	0,636	-0,035	0,602	0,180	0,006**	0,094	0,158
Ödülün Gücü	0,129	0,051	0,299	<0,001***	0,176	0,008**	0,282	<0,001***
SLGA Toplam	0,157	0,017*	0,172	0,009**	0,230	<0,001***	0,268	<0,001***

s: Spearman's Sıra Farkları Korelasyonu

*p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

Araştırmaya katılan çocukların SEYÖ'nin "Sosyalleşme" puanı ile SLGA'nın "Özdeşleşim Gücü" puanı aralığı pozitif zayıf (s=0,211; p<0,01), "Uzmanlık Gücü" puanı aralığı pozitif zayıf (s=0,217; p<0,01) ve "SLGA Toplam" puanı arasında pozitif çok zayıf (s=0,157; p<0,05) korelasyon gözlemlenmiştir. Sonuçlar neticesinde, çocukların SEYÖ'nin "Sosyalleşme" puanları arttıkça "Özdeşleşim Gücü" puanında %21,1'lik artma, "Uzmanlık Gücü" puanında %21,7'lik artma ve "SLGA Toplam" puanında %15,7'lik artma olduğu açıklanmıştır (Tablo 7).

Araştırmaya katılan çocukların SEYÖ'nin "Duygu Arama" puanı ile SLGA'nın "Özdeşleşim Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,211; p<0,01), "Uzmanlık Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,264; p<0,001), "Ödülün Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,299; p<0,001) ve "SLGA Toplam" puanı arasında pozitif çok zayıf (s=0,172; p<0,01) korelasyon olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar incelendiğinde, çocukların SEYÖ'nin "Duygu Arama" puanları arttıkça "Özdeşleşim Gücü" puanında %21,1'lik artma, "Uzmanlık Gücü" puanında %26,4'lük artma, "Ödülün Gücü" puanında %29,9'luk artma ve "SLGA Toplam" puanında %17,2'lik artma olduğu görülmektedir (Tablo 7).

Araştırmaya katılan çocukların SEYÖ'nin "Bilişsel Arayış" puanı ile SLGA'nın "Özdeşleşim Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,245; p<0,001), "Yasal Güç" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,222; p<0,01), "Uzmanlık Gücü" puanı arasında pozitif çok zayıf (s=0,184; p<0,01), "Zorlayıcılık Gücü" puanı aralığı pozitif çok zayıf (s=0,180; p<0,01), "Ödülün Gücü" puanı aralığı pozitif çok zayıf (s=0,176; p<0,01) ve "SLGA Toplam" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,230; p<0,001) korelasyon olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuçlar neticesinde, çocukların SEYÖ'nin "Bilişsel Arayış" puanları arttıkça "Özdeşleşim Gücü" puanında %24,5'lik artma, "Yasal Güç" puanında %22,2'lik artma, "Uzmanlık Gücü" puanında %18,4'lük artma, "Zorlayıcılık Gücü" puanında %18'lik artma, "Ödülün Gücü" puanında %17,6'lık artma ve "SLGA Toplam" puanında %23'lük artma olduğu gözlemlenmiştir (Tablo 7).

Araştırmaya katılan çocukların SEYÖ'nin "SEYÖ Toplam" puanı ile SLGA'nın "Özdeşleşim Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,309; p<0,001), "Yasal Güç" puanı arasında pozitif çok zayıf (s=0,181; p<0,01), "Uzmanlık Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,306; p<0,001), "Ödülün Gücü" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,282; p<0,001) ve "SLGA Toplam" puanı arasında pozitif zayıf (s=0,268; p<0,001) korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlar neticesinde, çocukların SEYÖ'nin "SEYÖ Toplam" puanları arttıkça "Özdeşleşim Gücü" puanında %30,9'luk artma, "Yasal Güç" puanında %18,1'lik artma, "Uzmanlık Gücü" puanında %30,6'lık artma, "Ödülün Gücü" puanında %28,2'lik artış ve "SLGA Toplam" puanında %26,8'lik artış olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın amacı, ilköğretim öğrencilerinin spor etkinliklerine yönelimleri ve sporda liderlik gücü algıları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Çalışmaya konu olan bu yapıların birlikte değerlendirildiği başka bir alan yazında yer almamaktadır. Literatür incelendiğinde "sporda liderliği algılama gücü" ile Spora yönelim ilgili araştırmaların yetersizliği açıkça görülmektedir. Bundan dolayı elde edilen bulgular yorumlanması sırasında benzer kavramlar ile benzer çalışmalar üzerinden araştırmanın hipotezlerine göre tartışılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın ilk bulgusuna göre öğrencilerin SLGA puanları cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Bu sonuç araştırmanın ilk hipotezini "Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?" destekler nitelikte değildir. Araştırmanın bu sonucu Arslanoğlu, (2016); Eagly ve Johson (1990); Güler, vd. (2020) çalışmalarının sonuçları ile benzer yöndedir.

Bunun aksine İslam, vd. (2020); Konter, (2007) çalışmalarında anlamlı düzeyde farklılıklar tespit edilmişlerdir ve bu bulgu bu çalışma sonuçları ile aynı yönde değildir.

Araştırmanın bir diğer bulgusu olan yaş değişkeni analiz sonucunda SLGA ölçeğinin Özdeşleşim Gücü, "Uzmanlık Gücü", "Ödülün Gücü" ve "Toplam" puanlarında manidar farklılıklar ortaya çıkmışken, Yasal Güç ve Zorlayıcılık Gücü'nde anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Bu durum öğrencilerin buldukları gelişim dönemi itibarı ile kendilerine örnek aldıkları eğitimciler ile özdeşim kurmuş olmaları, onların uzmanlıklarına güvenmeleriyle birlikte spora yönelmeleri ile başarılı olduklarında elde ettikleri ödüller sayesinde de bunu pekiştirdikleri söylenebilir. Dolayısıyla "Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları yaşlarına göre manidar yönde farklılık vardır?" hipotezini desteklenmiştir. Bizim bu sonucumuz İslam, vd. (2020); Konter, (2009b) sonuçları ile benzerdir. Bu sonuç aksine Arslanoğlu, (2016); Yazıcı, vd. (2020) çalışması ile aynı paralelde değildir.

Araştırmanın üçüncü bulgusunda ise çocukların spor yapma süreleri bakımından SLGA alt boyutu olan "Ödülün Gücü" boyutunda manidar düzeyde farklılık ortaya çıkmışken diğer alt boyut ve toplam puanlarda manidar düzeyde farklılıklar belirlenememiştir. Burada daha uzun süre spor yapan öğrencilerin daha kısa süre spor yapan öğrencilere göre sporda liderliği algılama gücü yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum da çocukların spor yapma süreleri uzadıkça antrenör ya da koçlarından aldıkları ödüller sayesinde başarılarında teşvik edici rolde olduğu söylenebilir. Dolayısıyla araştırmanın üçüncü hipotezini "Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları spor yapma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?" doğrulamıştır. Bizim bu sonucumuz Martin, vd. (1999); İslam, vd. (2020); Güler, vd. (2020); çalışma sonuçları ile benzer yöndedir. Yazıcı, vd. (2020) çalışması ise bu sonuç ile aynı yönde değildir.

Araştırmanın bir sonraki bulgusunda çocukların milli sporcu olma durumlarına göre SLGA "Zorlayıcılık Gücü" alt boyutunda pozitif yönde etkilenme varken diğer alt boyut ve toplam puanında ise anlamlı farklılıklar meydana gelmemiştir. Bu durum çocukların sporda liderlik gücü algılarını yordamıştır. Weinberg ve Gould (2003) araştırmasında ciddi ve deneyimli sporcuların daha fazla ZG ve YG eğilimli olacaklarını belirtmiştir. Öğrencilerin öğretmenleri veya antrenörlerinin yetkileri ve otoritelerinden dolayı onları kabul etme eğiliminde oldukları düşünülebilir. Dolayısıyla "Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanlarının onların milli sporcu olma durumlarına göre manidar yönde farklılaşmakta mıdır?" hipotezini desteklemektedir. İslam, vd. (2020) çalışmasında üniversiteler arası öğrencilerin zorlayıcı güçlerinde anlamlı düzeyde farklılıklar olduğunu belirterek bu sonuç ile benzer yöndedir. Bu sonuç Yazıcı, vd. (2020) sonucunu desteklememektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusu için yapılan analize göre çocukların yaş gruplarına göre SEYÖ'nin "Bilişsel Arayış" alt boyutunda anlamlı fark varken diğer alt boyutlarında ise manidar düzeyde farklılıklar bulunamamıştır. Burada çocukların yaşı yüksek olanların deneyim ve tecrübeleri ile sosyalleşmeleri ve öğrenmelerinde etkili olduğu söylenebilir. Dolayısıyla "Öğrencilerin spora yönelim puanlarının yaşlarına göre farklılaşma var mıdır?" hipotezini destekler niteliktedir. Bizim bu sonucumuz Temel, (2019); Diker, (2021); Fry, vd. (2019); Belli, vd. (2019) çalışmalarını aynı paraleldedir. Bu sonucumuzun aksine Turan (2021); Özgün, vd. (2021); Grima, vd. (2017); Netz ve Raviv (2004); Mutz ve Gerke (2021); Topal ve Alıncak, (2022) çalışma sonuçlarını destekler nitelikte değildir.

Araştırmanın bir sonraki bulgusu için yapılan analize göre çocukların spor yapma sürelerine göre SEYÖ'nin "Duygu Arama", "Bilişsel Arayış" ve "SEYÖ Toplam" alt faktöründe pozitif olarak fark olduğu tespit edilirken sosyalleşme boyutunda ise manidar düzeyde farklılıklar belirlenememiştir. Çocuklarda yaşı küçük olanların büyük olanlara göre daha fazla duygu arayışı ve bilgi arayışında oldukları belirlenmiştir. Bu durum onların merak ve istekleri ile öğrenmelerine yol açtığı, bilgi ve tecrübeleri ile de sosyalleşmelerine katkıda buldukları düşünülebilir. Dolayısıyla bu durum çalışmamızdaki "Öğrencilerin spora yönelim puanları onların spor yapma sürelerinde farklılaşmakta mıdır?" hipotezini desteklemektedir. Bu sonuç Karcı, (2021); Hu, vd,

(2021); Gökdağ, (2018) araştırma sonuçları ile benzerdir. Bu çalışmaların aksine ise Turan, (2021) araştırma sonucu ise bulgu ile benzer yönde değildir.

Araştırmanın son bulgusunda yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre çocukların SEYÖ'nin ile SLGA arasında pozitif yönde bir korelasyon ortaya çıkmıştır. Çocukların spora yönelimleri artıkça sporda liderlik gücü puanlarının da arttığı söylenebilir. Bu durum "Öğrencilerin sporda liderlik gücü puanları ile spora yönelimleri arasında olumlu yönde bir ilişki vardır?" hipotezini doğrulamaktadır. Bizim bu sonucumuz Skinner, vd. (2008); Erim ve Küçük, (2023); Can ve Kızılet, (2023); İslam, (2023); İslam ve Öztürk (2023) çalışma sonuçları ile benzerdir. Bizim bu sonucumuz Konter, (2009a); İslam, (2022) çalışma sonuçları ile aynı paralelde değildir.

Araştırma sonucunda sporda liderlik gücü algılarında çocukların cinsiyet, yaş, spor yapma süresi ve milli sporcu olma değişkenlerinde pozitif yönde etkilenmeler belirlenmiştir. Ayrıca çocukların spora olan yönelimlerinde yaş ve spor yapma sürelerindeki değişkenlerde de anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Buna ilaveten yapılan korelasyon analizinde olumlu yönde ilişkiler belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırmada belirlenen ilk hipotezin doğrulanmazken diğer hipotezler doğrulanmıştır. Alan yazında bahsedilen liderlik ile ilgili çalışmalarına olmasına karşın özelde sporda liderlik gücü algı çalışmalarını yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Erken dönemlerde sporda liderlik gücü algısı araştırılmalarının artırılması gerekmektedir. Çocukların gelişimlerine önemli etkileri olan sosyalleşme, bilgi arayışı ve öğrenme ile birlikte onların özdeşim kurmaları, uzmanlık ve ödüllendirme gibi kavramların farkında olmaları sağlanması gerekir. Bu kavramlar onların eğitim hayatlarını başarılı geçirmeleriyle birlikte içinde buldukları gelişim dönemlerine de zevkli ve eğlenceli hale getirerek başarılarını artırıcı etken olması düşünülebilir.

Çıkar Çatışması Beyanı

"Çocukların spora olan yönelimleri ile sporda liderlik gücü algıları" başlıklı makalemin herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişi ile mali bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akyürek, M. İ. (2020). Özel Yetenekli Öğrencilerin Liderlik Becerileri, *Sosyal ve Beşeri Bilimleri Dergisi (Online)*, 12(2), 198-219.
- Arslandoğlu, Ş. (2016). *Lise Müdürlerinde Liderlik, Liderlik Düzeylerinin Öğretmenlerin Motivasyonuna Etkisi (Konya İli Örneği)*, [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi], Karatay Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Belli, E. , Bedir, F. & Turan, M. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları İle Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 89-103.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. PegemA.
- Can, E. & Kızılet, A. (2023). Düzenli Olarak Antrenman Yapan Bireylerin Spor Salonlarına Yönelik Hizmet Kalitesi Algılarının Spora Bağlılığa Etkisi, *Spor Eğitim Dergisi*, 5(3), 87-97.
- Choi, J., Peters, M., & Mueller, R. O. (2010). Correlational analysis of ordinal data: from Pearson'sr to Bayesian polychoric correlation. *Asia Pacific Education Review*, 11(4), 459-466.
- Çevik, H., Şimşek, Y. K., Mercanoğlu, O. A., & Bayram, A. (2019). Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeğinin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 149-163.
- Çiriş, V. & Başkonuş, T. (2021). Öğretmen Adaylarının Spor Etkinliklerine Yönelimlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 141-155.
- Diker, S. (2021). "Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)", [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Balıkesir.

- Erim, A., & Küçük, V. (2023). Çocuklarının spora katılım motivasyonlarının cinsiyet ve spor branşına göre incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 35-48.
- Eagly, A., & Johnson, B. (1990). Gender and leadership style. A Meta-Analysis. *Psychological Bulletin*, 108(2), 233-256.
- Fry, M. W., Skinner, A. C., & Wheeler, S. B. (2019) Understanding the relationship between male gender socialization and gender-based violence among refugees in Sub-Saharan Africa. *Trauma, Violence, & Abuse*, 20(5), 638-6
- Genç, N. & Halis, M. (2006). *Kalite Liderliği*. Timaş Yayınları.
- Grima, S., Grima, A., Thalassinos, E., Seychell, S., & Spiteri, J. V. (2017). Theoretical models for sport participation: literature review. *International Journal of Economics and Business Administration*, V(3), 94-116.
- Gökdağ, M. (2018). "Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin Araştırılması (Bartın İli Örneği)". [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi], Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Bartın.
- Güney, S. (2015). *Liderlik*. (2. Basım), Nobel Akademik Yayıncılık.
- Güler, B., Dursun, M., & Günay, M. (2020). Spor Lisesi Öğrencilerinin Liderlik Yönelimlerinin İncelenmesi, *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 6(2), 596-607.
- Gülşen, D, B, A., Yıldız, A, B. (2022). "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Girişimcilik ve Liderlik Davranışlarına İlişkin Öz Algılarının İncelenmesi" *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 13(3),117-132.
- French, J., & Raven, B. H. (1959). The bases of social power. In. D. Cartwright, (Ed.). *Studies in social power* (pp.150-167). Ann Arbor, Institute for Social Research.
- Hu, D., Zhou, S., Crowley-McHattan, Z. J., & Liu, Z. (2021). Factors that influence participation in physical activity in school-aged children and adolescents: a systematic review from the social ecological model perspective. *International journal of environmental research and public health*, 18(6), 3147. <https://doi.org/10.3390/ijerph18063147>
- İslam, A., Tunç, T. & Çon, M. (2020). Üniversitelerde Spor Eğitimi Alan Öğrencilerin Sporda Liderlik Gücü Algılarının İncelenmesi *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 35-67. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.599740>.
- İslam, A. (2022). The effect of athletic mental energy on wrestlers' sports courage and attitudes toward wrestling. *Physical Education of Students*, 26(5), 247-255. <https://doi.org/10.15561/20755279.2022.0504>.
- İslam, A. (2023). Three variables in the training of female soccer players: the relationship between psychological skills, mental energy and courage, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 373-390. doi: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1230389>.
- İslam, A. & Öztürk, M.E. (2023). Kayak Sporcularının Zihinsel Enerjileri ile Tutkularına Göre Cesaretleri, *Spormetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 21(1), 148-163. doi:10.33689/spormetre.1137033.
- İnal, A. N. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, (3. Basım). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hirschman, E.C. (1984). Experience seeking: A subjectivist perspective of consumption. *Journal of Business Research*, 12, 115-136.
- Karçı, E. Y. (2021). "Aile içi iletişim ve aidiyet duygusu ile spora yönelik tutum ilişkisinin incelenmesi". [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Muğla.
- Karaboğa, M. T. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Bir Sosyalleşme Alanı Olarak Sosyal Medya Hakkındaki Görüşleri, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 912-936, doi: 10.17860/mersinefd.475515.
- Konter, E. (2007). Antrenörlerin ve Sporcuların Cinsiyetlerine Göre Liderlik Gücü Algıları, (*Spormetre*) *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2, 85-90.
- Konter, E. (2009a). Futbol Antrenörlerinin Maç Deneyim Sayılarına Göre Liderlik Gücü Algıları, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD)*, 1, 17-24.
- Konter, E. (2009b). Antrenörlerin ve Sporcuların Yaş Gruplarına Göre Liderlik Gücü Algıları, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31), 61- 68.

- Konter, E. (2015, 8-10 Haziran). "Instructor Sport Leadership Power Perception in Turkey: Scale Development and Initial Validation II", [Bildiri Sunumu], 11. Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi, Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesi, Ankara.
- Konter, E., Yang, X. S. & Chan, K. C. (2015, 23-25 Ekim). "Sport Leadership Power Perception in Turkey: Scale Development and Initial Validation among Children, Adolescents, and Adults", [Bildiri Sunumu], III. International Exercise and Sport Psychology Congress, İstanbul
- Martin, S. Jackson., A. Richardson, P. & Weiller, K. (1999). Coaching Preferences of Adolescent Youths and Their Parents, *Journal of Applied Sport Psychology*, 11, 247-262.
- Mutz, M., & Gerke, M. (2021) Sport and exercise in times of self-quarantine: How Germans changed their behaviour at the beginning of the Covid-19 pandemic. *International Review for the Sociology of Sport* 56(3), 305-316.
- Netz, Y., & Raviv, S. (2004) Age differences in motivational orientation toward physical activity: an application of social-cognitive theory. *The Journal of psychology*, 138(1), 35-48
- Özgün, A., Türkmen, M. U. & Ayhan, B. (2021). Sporcuların Covid-19'a Yakalanma Kaygısı ve Spora Bağlılık Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi (UGEAD)*, 7(1), 298-315.
- Pons, F, Laroche, M, Nyeck, S, & Perreault, S. (2001). Role of Sporting Events as Ethnoculture's Emblems: Impact of Acculturation and Ethnic Identity on Consumers' Orientation Toward Sporting Events. *Sport Marketing Quarterly*, 10(4), 231-240.
- Pons, F, Mourali, M. & Nyeck, S. (2006). Consumer orientation toward sporting events: Scale development and validation. *Journal of Service Research*, 8(3), 276-287.
- Skinner, E., Furrer, C., Marchand, G. & Kinderman, T. (2008).Engagement and disaffection in the classroom: Part of a larger motivational dynamic? *Journal of Educational Psychology*, 100(4), 765-781.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*, (5. Baskı), Ankara: Nobel Yayıncılık
- Temel, S. A. (2019). "Yöneticilik Kademesinde Görev Yapmakta Olan Çalışanların Düşünme Stilleri İle Spora Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Konya.
- Toros, T. (2001). *Elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel (motivasyonel) iklim ve hedeflerin özgünlük, güçlük derecesi özelliklerinin, yaşam doyumuna etkisi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.
- Turan, M. (2021). Giresun Gençlik Spor İl Müdürlüğü Personellerinin Spor Etkinliklerine Yönelim Tutumlarının İncelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1).
- Topal A, Alıncak F. (2022). Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Bazı Değişkenler Açısından Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 246-257.
- Yazıcı, A.G, Engin, M.Ç. & Özdemir, K. (2020). Sporcuların bazı değişkenlere göre liderlik özelliklerinin analizi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 26-37.
- Zuckerman, M. (1994). *Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking*, Cambridge University Press
- Ünal, M. (2012). *Stratejik Yönetim ve Liderlik*. Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Yılmaz, A., Kırımoğlu, H, Arslanboğa, T. & Arslanboğa, R. (2019). Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Çalışanlarının Zihinsel Engelli Bireylerin Sportif Etkinliklerine Yönelik Tutum Düzeyinin İncelenmesi (Bingöl İl Örneği). *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 360-372.
- Werner, I. (1993). *Liderlik ve Yönetim*, (Çev. V. Üner), (1. Baskı). Rota Yayınları.
- Weinberg, R. & Gould, D. (2003). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. (Third Edition). Human Kinetics, 211, 480.

Extended Abstract

One concept in sports psychology is the orientation to sport. Individuals' orientation toward various goals is considered inevitable. Therefore, they exhibit various behavioral orientations until they achieve their goals (Toros, 2001, s. 8). Examining the influential concepts in sports orientation, socialization, emotion-seeking, and information-seeking are identified. This process can be described as development both in the individual and social perspective from birth to death (Karaboğa, 2018, s. 916). Pons et al. (2001) explained that increasing social interaction through

sports enhances community social interaction and facilitates the integration of a new individual with those around them. Emotion-seeking reflects the biological process in which inner desires drive people toward certain goals (Çevik et al., 2019).

A leader is an organizer, creator, and regulator who reveals goals and in-group interaction (Güney, 2015, s. 26). Leadership is a process that encourages the voluntary participation of followers to achieve the goals of an organization and involves the transfer of knowledge and experience to fulfill those goals (Werner, 1993, s. 14). Leadership is the power to influence people and direct them towards certain goals (Genç & Halis, 2006, s. 48). Power is the most fundamental characteristic of leaders in establishing the goals for their subordinates. Through power, leaders can change the attitudes and behaviors of other members (French & Raven, 1959). There are five kinds of power: coercive, reward, positional, expert, and servant (Ünal, 2012, s. 96).

While there is a large body of research into leadership, only a few researchers have focused on leadership power in sports (Konter, 2009a, 2009b, 2015; Konter et al., 2015; İslam et al., 2020; Gülşen, vd. 2022). Moreover, there is a small body of research into sports orientation (Çevik et al., 2019; Çiriş & Başkonuş, 2021; Yılmaz et al., 2019; Turan, 2021). No researchers have investigated the relationship between sports orientation and perceived leadership power in sports. Therefore, this is the first study to address the relationship between sports orientation and perceived leadership power in sports.

This descriptive and cross-sectional study adopted a correlation survey model (Büyüköztürk, 2009). The independent variable was children's orientation to sports, while the dependent variable was their perceptions of leadership power in sports.

The study population consisted of all primary and middle school students from Ankara/Türkiye in the 2022-2023 academic year. The sample comprised 229 primary and middle school students from Gölbaşı/Ankara in the 2022-2023 academic year. Participants were recruited using convenient sampling, which is a non-probability random sampling method.

Personal Information Form

The researcher developed the personal information form, which consisted of items on gender, age, sports experience, sports type, national athlete status, etc.

Sport Orientation Questionnaire (SOQ)

The Sport Orientation Questionnaire (SOQ) was developed by Pons et al. (2006) and adapted into Turkish by Çevik et al. (2019). The questionnaire consists of 12 items rated on a five-point Likert-type scale. The instrument has three subscales: socialization (Items 1, 2, and 3), emotion-seeking (Items 4, 5, 6, 7, and 8), and knowledge-seeking (Items 9, 10, 11, and 12) (Çevik et al., 2019).

The Scale of Leadership Power in Sport (SLPS)

The Scale of Leadership Power in Sport (SLPS) was developed by Konter et al. (2015). The instrument consists of 19 items rated on a five-point Likert-type scale. The instrument has five subscales: power of identification (1, 6, 11, and 16; 0,64), legal power (Items 2, 7, 12, and 17; 0,73) "power of expertise (Items 3, 8, 13, and 18; 0,612), coercive power (Items 4, 9, 14, and 19; 0,79), and power of reward (Items 5, 10, and 15; 0,62). No items are reverse-scored. The total scale has a Cronbach's alpha score of 0,76 (Konter et al., 2015).

There was no significant difference in SLPS scores between male and female participants, suggesting that gender does not predict SLPS scores. This result does not confirm the first hypothesis, "gender affects SLPS scores." This result is consistent with those of Arslanoğlu (2016) and Eagly and Johnson (1992) reported. On the other hand, İslam et al. (2020) and Konter (2007) documented significant relationships between gender and SLPS scores.

There was a significant difference in the SLPS "power of reward" subscale score between participants playing sports for a longer period compared to those playing sports for a shorter period. However, the two groups had no significant difference in the other subscale scores. The result suggests that the longer children play sports, the more they receive rewards from their coaches or trainers, which incentivizes their success. Therefore, this result confirms the third hypothesis, "sports experience affects SLPS scores." This result is consistent with those reported by Martin et al. (1999) and İslam et al. (2020).

There was a positive correlation between SOQ and SLPS scores, suggesting that the more children are oriented toward sports, the more leadership power they have in sports. This result confirms the hypothesis that "there is a positive correlation between children's orientation toward sports and their perceptions of leadership power." This result is consistent with the literature (Skinner et al., 2008; Can & Kızılet, 2023; İslam, 2023; İslam & Öztürk, 2023). However, this result disagrees with what has been reported by Konter (2009a) and İslam (2022).

The results show that gender, age, sports experience, and national athlete status affect children's perceptions of leadership power in sports. Moreover, age and sports experience affect children's orientations toward sports. In addition, there are positive correlations between variables. In conclusion, all hypotheses but the first one are confirmed. While there is a large body of research into leadership, only a few researchers have addressed athletes' perceptions of leadership power in sports. It is necessary to conduct further research on perceptions of leadership

power in sports in early periods. Socialization, knowledge-seeking, and learning are important contributors to children's development. Therefore, we must ensure that children can identify with these concepts and know such principles as expertise and reward. These concepts contribute to increasing success, making educational lives successful, and ensuring that developmental periods are enjoyable and fun.